

sebojnega stanovskega boja vzpostavljena.

Dobojevan je bil med dvema nazoroma: med nazorom, da moramo ostati v stanovskem boju in glede stanovskih organizacij ločeni na političnem in svetovnem nazoru, in med nazorom, da smo kljub različnemu političnemu in svetovnemu nazoru lahko združeni v skupnem stanovskem boju in v skupni stanovski organizaciji; ter med dvema nazoroma: t. i. med nazorom, da se moramo v svojih stanovskih zahtevah naslanjati na svoje politične stranke, kadar

one odločujejo in nazorom, da se stanovska ošamosvojitva od političnih strank ter zahtevamo napram celemu stanu podnore in pravičnega postopka od njih ter nastopamo proti vsem strankam enako, če kršijo pravično postopanje proti kateremukoli delu našega stanu.

Zmagal je nazor za skupno stanovsko fronto, ki danes slavi svojo zmago z izvršenim dejanjem — kar mora zaradi lepše bodočnosti učiteljskega stanu pozdravljati vsak zaveden učitelj in učiteljica!

Zopet se pripravlja atentat na državno uradništvo!

Državni uradniki pod 10 službenih let se odpuste iz službe. — Zopetno zvišanje pravice do penzije - na 20 službenih let. — Službena doba naj bi se zvišala na 35—40 službenih let. — Draginjske doklade naj bi se znižale za 20—50%.

Vedno nova udarce prinašajo finančni zakoni. Drug za drugim nam poslabšujejo položaj in kršijo pravice in prejemke.

Kakor nišejo listi je baie v novem finančnem zakonu, ki naj bi bil sprejet 1. aprila 1927 sledeči predlog za državne uradnike:

1. Kdor nima s 1. aprilom 1927 deset efektivnih službenih let, se ga lahko odpusti s trimesečno odpravnino;

2. pravica do penzije pripada šele pri 20 službenih letih;

3. službena doba se podaljša na 35, odnosno na 40 službenih let;

4. osebne draginjske doklade se znižajo od 25 do 50 odstotkov.

Ko čitamo take vesti se vedno znova vraščemo, kaj bodo napravile uradniške organizacije proti nameravanemu atentatu na uradništvo. Istočasno se pa pojavi tudi vraščanje, ali smo dovolj močni in če so naše vrste soloh sposobne in pripravljene na kak večji odpor in boji proti kršenju eksistenčnega minimuma.

V obeh vraščanjih vidimo premalo odpornosti. Vse pričakuje samo rešitve in odpora od nekaterih vodilnih oseb, ki naj se eksponirajo in ki naj vodijo borbo, večina pa nemo zre in se ne zane, ne daie duška svojemu ogorčenju, ne študira, kaka sredstva naj bi se uporabila in kako naj usposobimo svoje vrste.

Brezposelnost mlajšega učiteljstva v Nemčiji.

Učiteljska beda je znana celemu svetu. Od največje in najprosvetljeneje pa do najmanjše in najbednejše države, vsenpovsod je poznano učiteljsko materialno stanje kot najbolj zastavljeno.

Tudi Nemčija, ki stona na čelu prosvetljenosti se ne more otrestiti škandalov nastalih vsled brezposelnosti učiteljstva. Tako javljajo v zadnjem času časopisi iz Laubana, da sta se pojavila tamkaj dva mlada učitelja brez službe, ki sta zabavala poslušalce na ulicah s koncerti. Z violino in harmonijem si služita kruh, ki ima ga ne more ali noče dati država.

Na tisoče je razredov prenapolnjenih z deco in vendar mora mlado učiteljstvo prositi po ulicah.

v zadnjem času že skoro malce »čudno« z vraščanjem, kaj je n. pr. mariborski Podmladek v tem zadnjem pravcu pravzaprav že storil, da je baie edini njegov javni uspeh ferijalna kolonija tekočega leta?

Da vidimo naše delo! Podmladek ima dohodke samo v svojih lastnih prireditvah, kajti članarina tu ne šteje, kakor sem rekel že vori. Drugih, tulih virov ni. Podmladek ima na leto običajno dve taki prireditvi, namreč koncert na državni praznik dne 1. decembra in cvetlični dan v juniju vsakega leta. Vrh tega je bil doslej tudi že enkrat javni bazar otroških izdelkov. Podmladek je sicer dal svoje ime tudi za večje število prireditev drugih društev, če je bil izkupiček namenjen v podnoro deci (n. pr. za otroško bolnico za podnoro obmejnimi šolam itd.). Naravno se je zdelo od boru, da od takih prireditev zase ni zahteval nič, ker bi bila vsaka zahteva le zmanjšala izkupiček dotičnega društva za podnoro svrhu.

Kaj pa je napravil mariborski Podmladek z denariem, ki ga je dobil od svojih lastnih prireditev? Doslej je odbor izročal skoro celotno vsoto kar po prireditvi podpornemu društvu za revne učence v Mariboru, ker je mislil, da bo tako prišel od otrok nabrani denar zopet

da homo v bodoče odbili take navale ter priborili izpuščene pravice nazaj.

Večina pričakuje komodno ugodno rešitve od dela vodstva, ne ve na, da vodstvo lahko izposluje ugodno rešitev le, če ima močno oporo v članstvu in če je zavest članstva tako močna, da vodstvo lahko računa na brezposelnost disciplino v vseh sredstvih, ki si jih izbere za borbo.

Treba bi bilo dela od moža do moža: od državnega uradnika do državnega uradnika, od državne uradnice do državne uradnice, da se prebudi zavest stanu in potreba solidarnosti! Edinice stanovskih vrst, predvsem sreske organizacije in masa bi morala pokazati pri tem svoje ogorčenje, ta bi se morala zveržiti in zveržati, da bi vstala kot en sam močan val proti nameravani krivici.

Kdor ima v oblasti pero, je njegova dolžnost, da ga uporabi in v njem vodi vztrajno borbo za naša prava. A ne samo v strokovne liste, tudi od dnevnih listov zahtevajte, da Vam odpro predale, da Vas ne pozna samo kadar Vi nim služite, temveč da Vam dajo prostora tudi kadar bodele hoteli braniti v njih svojo eksistenco.

Vsi moramo v boji, prav vsi in prav povsod, to mora biti veslo vsega državnega uradništva!

Zato na plan vsi, ki dosedaj še niste posegli aktivno v borbo!

Z muko so dokončali učiteljska, a sedaj vidiš to mlado generacijo no ulicah kot prosiake, kolporterje, da celo pometaje. Predno dobe službo, čakajo nekateri celo do osem let, da se jih država usmili in namesti na kako šolo. Zato se zateče ubožni učiteljski maturant v dobi čakanja na ulico, da si za vsako ceno pribori skorico kruha.

To mizerno stanje mlajšega nemškega učiteljstva pripisujejo predvsem brezbrzičnosti nemških učiteljskih društev: kot nadaljnji vzrok naštevajo tudi to, da zahtevani zakon o ustanavljanju novih šol v drželni zbornici soloh ni prišel v razpravo.

Namesto obliubljenih 5 milijonov se je izdalo za učiteljstvo le 2.6 miliona.

decij v prid in sicer baš tisti deci, ki je najbolj potrebna. Podporni društvo je preiel denaria tudi javno potrjilo v časnikih. Ker pa tega, kakor vse kaže, marsikdo ni opazil, zato podam skupni pregled uporabe denaria, ker se iz teh števil najbolj vidi, da izpolnjuje Podmladek tudi v materialnem oziru lepo nalogo.

Podporni društvo je preiel od Podmladka 1923. leta 15.858 Din, 1924. leta 13.000 Din, 1925. leta 12.718 Din.

Za leto 1926. je porabil Podmladek vsoto 13.000 Din za ferijalno kolonijo in ni dobilo podporni društvo za to leto še nič.

Poleg teh vsot je pomagal Podmladek nabrati za otroško bolnico 8000 Din in izdal je še 2000 Din za ureditev delavnice na eni šoli in prispevek za nakup šivalnih strojev na dveh dekliških osn. šolah.

Tako je porazdelil Podmladek v navedenih letih okroglo vsoto 65.000 Din, ves svoj prihodek, v podnorne namene v smislu smotrov Podmladkovih.

Iz teh podatkov je razvidno, da smotno delo v obsegu Podmladkovih stremien lahko rodi lepe ideje in tudi smotne uspehe. Tu v Mariboru ima zahvaliti marsikateri revni otrok Podmladek, torej svoje lastno društvo, če mu prinese

kar znači, da so zasedena še mnoga mesta, ki bi morala biti prosta. Izpraznjena mesta se soloh ne popolnijo; tudi prenapolnjenim razredom bi bilo treba otvoriti paralelke, tako je n. pr. samo na Pruskem še 12.485 razredov z nad 60 in 46.967 razredov z nad 40 učenci.

Na ta način čaka na Nemškem nad 20.000 učiteljev na službo, dasi je mnogo učiteljev na šolah, ki niso absolvirali

V zadnjem času se mnogo debatira in polemizira o narodnem edinstvu.

Cela serija člankov in razprav po listih in revijah obravnava to vprašanje z različnih, večinoma strankarskih vidikov.

Težko je podati — posebno v političnem časopisu — objektivno mnenje o tem vprašanju, večinoma avtoritativnih intelektualnih delavcev na raiše o tem ne piše. Tako je človek v tem oziru navezan le na članke političnih dnevnikov, ki se servirajo po tem ali onem trenutnem okusu ali na na slučajne pogovore, ki jih čuješ vsak dan doma, na potovanju ali kjerkoli. Nikjer ne naideš nepristranosti.

Soloh je objektivno mnenje čudna cvetka. Če jo utrgaš in vtakneš v lastno gumbnico, uvene. Uničilo jo je tvoje subjektivno mnenje, ki se tebi zdi pač najbolj objektivno.

Greš in listaš po zgodovinskih knjigah. Kaj praviš o narodnem edinstvu? Najstarejši zgodovinarji — bizantinski in latinski — pišejo o nas in nas imenujejo Slovence. Torej bili smo eno! Vendar na nas pozneje, ko so se ustanavljale in propadale naše domače države, zgodovinarji nazivajo z neštetimi imeni, kakor Srbe, Hrvate, Dalmatince, Slovence, A ti odlomki, ki jih čitamo od historiografov srednjega in tudi še novega veka, niso naša narodna zgodovina, ampak teritorialna, državna. V naši starejši zgodovini torej ni onisan naš narod kot enota, v teh zanikih ugotovimo le imena držav, kraljev, plemenitašev, datume in potek važnih bitk, borbe za nasledstva na prestolih, tu in tam se onisuje državna uprava ter pravice in dolžnosti družabnih kast.

Le posredno lahko zaznamo pri posrednih zgodovinskih njihovo mišljenje o moralnih in nacionalnih črtah našega naroda, ki so zani značilne in ki ga razodevajo kot edinstven narod. Tudi še po cerkvenem razkolu, ki je zelo važen meinik ne le v naši zgodovini, ampak tudi povod razlikovanja, ki je mnoge privedel do nepravilnega naziranja o našem narodu in ki je pridelil brate iste krvi in istega jezika k dvema različnima kulturama — tudi no tem je ohranil narod iste skupne lastnosti.

V devetnaistem veku na, ko se zgodovina ni več nivala samo gospodi in o gospodi, ko je postal temelj znanstvenno iskanje in spoznavanje, so nastopili zgodovinarji, ki so, dasi še vsak do svoje in včasih nehoti, jasno dokazali edinstvo našega naroda. Niso na omembe vredni lažniiv nauki onih piscev, ki sicer priznavajo, da smo izšli iz enega pokolenja, ki pa z lučjo o belem dnevu iščejo razlik med nami, in ki učijo, da se

vsakoletni Božiček obutev ali obleko. Člani sami lahko vidijo, kako se uporabi uspeh njihovega dela pri koncertih in cvetličnih dnevih zopet njim samim v prid.

Delovanje v Podmladku in za Podmladek je dolžnost učitelja in vzgojitelja, ki želi deci dobro. Žrtvuje sicer čas in trud, a pomaga dobri stvari. Velika škoda bi bila, če bi društvo nazadovalo v številu članov, ker potem nazaduje tudi v emotni moči, torej v zmožnosti, da pomaga samemu sebi.

ALBIN ČEBULAR:

Šolske razstave.

(Bela Krajina.)

(Dalje.)

5. Vinica.

Velika izprememba v dosedanjem! Ob razstavah smo opazili večino del, katera so bila iz lesa. Tu pa prevladuje glina — torej modeliranje. Viniški šoli smo prav hvaležni za pogleditev v tej ročnosti, da so dela v celoti raznoličnejša, da vsak uvidi, koliko potov je; samo izbrati je treba in iti.

učiteljska na katere se pritiska, da bi zapustili svoja službena mesta.

Pri nas v Sloveniji so učiteljske namestitve dospele na kočljivo točko vsled nadprodukcije učnih moči. V kratkem se bo treba zadovoljiti z vsakim mestom v državi, ako ne bomo hoteli hoditi po ulicah in si služiti kruh »po nemškem mladoučiteljskem« načinu. R—ež.

Narodno edinstvo.

v svojem razvoju celo oddaljujemo, tako da se ne bomo nikdar več zedinili.

Resnih, torej znanstvenih zgodovinskih dokazov o kakih razlikah na ni našel ni eden veliki zgodovinar, nasprotno, vsi so složni v tem, da smo en narod.

V družbi naših bratov Srbov in Hrvatov na zavzemamo mi Slovenci včasih uravničeno posebno stališče.

Imamo svoj književni jezik, ki se nekoliko vendar razlikuje od srbohrvatskega. Imamo svoje moze, svoje besednike. Kateri drugi narod bi ne bil ponosen na našega Prešerna, Cankaria ali Župančiča. Imamo svojo narodno zavest, ki na je ne kažemo preveč napram Srbov in Hrvatov, ko si je nismo upali pokazati napram Nemcem. Ne bom omenjal že stokrat povedane resnice, da se pri spoznavanju slovenski in erbski seljak, kakor tirolski in pruski, ki sta oba Nemca. Pripomniti le eno:

Deistvo je, da živimo Slovenci s Srbi in Hrvati v eni državi, komor smo se mi Slovenci v svoji največji korist zatekli pred prozečno nopolavo notučenja in ta država naša večstoletna izpolnjenja težnja. Le škoda, da nam je tuil imperializem uporabil Primorce, a naša nezavednost in okornost Korošce.

A kdo ima zasluge, ali če hočete, kdo je kriv, da imamo danes Slovenci poseben književni jezik, ko pa priznavamo, da smo s Srbi in Hrvati en narod? O tem bi se dalo široko razpravljati. Ponavljam, da živimo sedaj v svoji lastni narodni državi, ki smo nie del mi sami. Slovenske države si Slovenci še nikdar nismo in tudi ne bomo ustvarili. Torej nam preostaja, in tega se lahko s ponosom veselimo, le velika in močna zajednica s Srbi in Hrvati. Le v tej zajednici se bo slišalo tudi naše ime v svetu, če res moramo noudariati svoje slovenstvo, le v tej zajednici bomo res nekaj veliali in dosegli. Vse pridobitve našega naroda bodo tudi pridobitve nas Slovencev in obratno. S ponosom bomo lahko smatrali tudi kot Juroslaventi Prešerna in druge svoje duševne velikane za svoje. Spoznati pa jih morajo, v kolikor jih že niso, tudi naši južni brati — saj če so naši, da so tudi njihovi. Istotako se bomo Slovenci seznanili s srbsko in hrvatsko književnostjo. Takšno obojestransko spoznavanje bo gotovo veliko prineslo tudi k temu, da bomo drug drugega spoštovali in ljubili, kakor se spodobi rodnim bratom.

Dosedaj smo se le premalo poznali. Nismo tega sami krivi. Tuie sile, ki so nas vladale, so nas razdvajale. Sedaj je čas, da prevladamo duševne vezi in da proučujemo drug drugega. Uspehi naše dosedanjega razvoja morajo postati skupna last. Naučiti se moramo uvaževati

Mislili bi si, da so dela, katera delamo iz gline zelo slaba, ter glina kot taka — zelo nevhvaležna, pa precei vidimo, da smo se močno varali! Prav io je treba vzeti v roko, da gre. Vzemimo nekaj vrst gline pa io podamo nčencem v delo. Zadeli bomo precei v neoprikladnosti: glina zmešana z zemljo je prihka, se prehitro posuši, se prične mrviti; glina, v kateri je polno rastlinskih ostankov ali korenin, je neprikladna, ker se zatrguje odrezki; premokra je prepacasta, presuha pa prekamnita — iz tega sledi torej da je najboljša ona, katera je sivekaste barve — povsod io dobimo: med rdečo, v močvirjih v kalih (mlakah) pa tudi v podzemskih jamah (v bližini vasi Kočevje ob Črnomlju), kjer je nanešena v obliki stožcev, je torej naplavina podzemskih vod, katere so zastale umirjene v raznih zatokih. Kalna voda, t. i. voda, katera je imela v sebi raztopljeno ilovico, io je zopet oddala in na ta način nam io je že priroda sama očistila. Treba nam je le še dodati ali odvzeti pravo količino mokrote v zaboi z njo ter v klet, da je pri rokah. To pregretemo tako da je podobna testu. Viniška šola nam je nudila prav oresenitlive predmete — pa ne moremo reči: lahkih v oblikovanju ampak zelo, zelo težkih, t. i. živali. (Dalje prih.)

vati vse, kar je pri nas lenega in velikega, da se pokažemo s skupnim bogastvom pred svetom. Na temelju svojih pridobitev pa bomo skupno ustvarjali

napreči. Vsemu svojemu bodočemu delu pa dajmo enoten znak, ki nai bo pred vsem svetom za nas značilen.

Vlado Klemenčič.

Splošne vesti.

— Za kaj se je vršila borba na pokrajinski skupščini v Celju? Boi nazorov: za idejo stanovske skupnosti in proti ideji stanovske razdvojenosti. — Boi za novo ideologijo učiteljskega stanu. Živimo v dobi silnega ustvarjanja in zaradi tega silne neenakosti in smo ohenem na vrhuncu razdobja idej — smo v dobi borbe starih načel z novimi.

Ne mislim tega samo v naši organizaciji temveč je ta zgodovinska nučnost last vseh civiliziranih svetov, in se je ta nučnost izvanredno poostila po svetovni vojni, ki je bila ravno vzrok razpadanja idej, ki so hotele še enkrat zažareti. In baš to jih je zaneslo v borbo z novo idejo enakosti in bratstva, ki je pričela osvajati svet, narode, njih poedince. Takí boji idej so nenosredni činitelji, ki jih splošno opažamo v zgodovini, ki ravnotako sproti tudi nenosredno vplivajo na one, ki jih pritegnejo v boji. Stare ideje, ki postanejo v takih slučajih za uspešen boj nemogoče, se pričnejo izkristalizirati in tako se bo na primer ideja nacionalizma morala tekom vekov kompromisno spoiti v idejo človečanske skupnosti, ki bo ustvarila kulturno in srčno enakost med narodi, ki se srižejo med seboj. Narodi se bodo v tem boju ojačili v kulturnem pravcu, narodnost bo vse drugače vzvišena, nočem kakor je dandanes, ker se bo spopolnil v lastnem, stoječem notranjem sistemu.

Vsa ta fuzija je tako počasna in vztrajna ter točna, da nitne moremo trditi. Če preidemo sedaj na našo organizacijo, da je sad takih idej v naši ali pa v kakí drugi organizaciji zamisek posameznika, četudi je ta posameznik mogoče avtor svojega nekako v asimilaciji se nahajajočega čutenja, ki so mu za vdahnile okoliščine in na ves milie duhovne evolucije naprednega človeškega hotenja.

Nam se zdi ta ideja, ki in sprejemamo zaenkrat samo v naš organizatorični sestav, majhna. Toda če pomislimo, da je to pri nas že proti vplivom raznih nazorov, ki so škodljivi naši borbi za obstanek, je to vendar oeromen napredek naših vrst!

In ker smo izločili iz naših vrst politične stranke, ki so samo naraziti na telesu narodovem in tudi poglavi narodnosti, ki pa samo v svoje svrhe zlorabljajo ker smo se zavedli škodljivosti takega delovanja, smo postali borci splošnega pokreta o enakosti in bratstvu. Postali smo stan kot tak in smelo trdim, da smo s tem tudi v narodnostnem oziru, če pa kulturno pomislimo, več združili, kakor razbili kar nam očitaio.

Razmahnilo smo se v širok obiem, ki priznava samo brate po stanu, ne pa politični pripadnosti. Postavili smo se na stališče, zvoli samo stanovske organizacije, v kateri nai bodo združeni vsi učitelji tudi vsi državni nameščenci, na nai si bodo to demokrati, klerikalci, socialisti itd.

Vsak učitelj je državni uradnik in kot tak je prispeval na ustavo, ki že itak vsebuje v sebi narodno in državno edinstvo. Pokoravati se mora ukrepom vlade, ki nai noida pravo pot, da se narodno in državno edinstvo čuva. Ne nalidem

nujnosti, da bi bila to ravno naša naloga še posebej kie opravičena, ki io že itak kot učitelji vršimo.

V francoskem učiteljskem Uduženiu so včlanjeni vsi od nacionalcev na do komunistov, od katolikov do ateistov, na jim niti na um ne pride, da bi se notom svoje organizacije ekstremno izpostavljali nalogam, ki so kot službena dolžnost sama no sebi imevna.

Če pa se bom kot uradnik v tem oziru prepreči — bom sam zase odgovarjal in sam nosil krivdo!

H koncu omenia še tole: »Da ie prišlo na skupščini do neljubih incidentov ie jasno. To se v takih slučajih ne da preprečiti. Kar pogledimo v naš parlament, kjer ie zbran cvet naroda, kako se srižejo in »blatijo! Ne bodimo vendar tako domišljivi! Ravno učitelji bi moral biti v vseh ozirih popolnost sama. Sai smo tudi mi ljudie in marsikdaj se ne moremo brzdati, da ne bi s to ali ono nerodnostio dali doška svojim čustvom.

Trditev, da ie ves deklaracijski boi naperien proti tov. Jelencu in sloh staremu vodstvu, ie neutemeljena. Vsaka nova ideja zahteva žrtve in boi nazorov ie krut. Odnehaš in si prisvojiš nove — ali ostaneš zvest starim idejam in propadaš. Če gre v novo smer pretežnost mase.

Veliko se ie govorilo, češ, kai bo, če se združimo s Slomškariji, z onimi, ki smo se baie smrtno sovražili in v resnici drug drugemu iamo konali. Jaz in vsi, ki so mojih misli, ih bomo no bratovsko sprejeli. Ne bomo ih vrašali kai so — od sedaj napreči bomo samo tovariši! Bodi ti ono, jaz na sem to — toda oha imava iste cilie — oha sva učitelja! Če pa ih ie kai slabih, si kar priznajmo: Tudi v nas ih ie. Toda ti niso v principu več tovariši, temveč so onoini tvor na stanovskem telesu, ki va bomo sproti izžrali.

Mi smo se izčistili. Slomškova zveza bo prenehala in samo ena stanovska organizacija nas bo družila in ščitila. Ena družina bomo in v ta namen smo vsi delegati krškega sreza glasovali za deklaracijo s trdno vero v holišo bodočnost!

(Iz poročila Toneta Seliškar'a o pokrajinski skupščini v Celju pri Krškem učiteljskem društvu).

— Ali ie res nadel uzled naše organizacije? »Poštni Glasnik« piše: V pravcu osamosvojitve državnih uslužbencev ie storil prvi korak stan, ki ie bil naiholi globoko porreznien v politično blato. To so jugoslovenski učitelji! Dobesedno pravi: »Kakor ni noben oreh tako velik, da bi ne bila milost božia še večia, tako se ie ta stan, ki ie bil od vseh stanov državnih uslužbencev naiholbie v gnojnici, naiorei in naiviše dvignil. Seveda ne vsi in vseh pri nobenem pokretu treba ni.« — Da ne ostane samo pri besedah, ie storila Zveza poštних organizacij za Slovenijo prvi korak. Povabila ie moralno in številčno naiholneiši slovenski organizaciji državnih nameščencev, to ie Uduženie jugoslovenskih narodnih železničariev in Uduženie jugoslovenskih učiteliev na skupni sestanek, da

dado voditelji imenovanih treh uduženii ki zastopaio dve tretini državnih nameščencev v Sloveniji, pravce bodočemu udeistvovanju državnih uslužbencev in njihovih organizacij. Ker tako ne more in ne sme dalje iti, nai se vsa staro in življenia nezmožno likvidira, na ustvari nova fronta. Ali in kakšne sadove priese ta akcia, nokaže naiholbia bodočnost.

— Izpremembe v šolskem nadzorstvu. Sreski šolski referent, poverienik UJU Andrei Skuli ie odložil mesto sreskega šolskega nadzornika za ljubliansko okolico in ie imenovan za oblastnega šolskega nadzornika za šolske vrtove katero mesto ie zavzemal pred imenovanjem za sreskega šolskega referenta. Izprememba se ie izvršila, da se očuva službeno razmerie napram članstvu, zaradi organizacijskega položaja, ki ga ie zavzel tov. Andrei Skuli ob izvolitvi za poverienika UJU.

— Učiteljska društva naprošamo, da nam takoi iavlio novo vstopivše člane, da im zamoremo pravčasno in redno dostaviti liste. Istočasno ponovno prosimo za članske izkaze, ker toliko časa, dokler teh nimamo — ne more biti pravega reda pri ekspediciji listov. Manjkaio nam tudi mesečne prijave članstva. Te prijave so za uravo velike važnosti in ako hočieo društva imeti red v svojih računih s poverieništvom — nam morao ie redno no danih navodilih izpolniti in donoslati. V nasprotnem slučaju odklania poverieništvu vrede eventualnega nereda v medsebojnih računih vsako odgovornost. Obračun se napravi lahko poljubno. Kdor na izpremeni svoj naslov, nai nam to takoi iavi potom dopisnice, da mu dostavimo liste na novi naslov. — Upravnik.

— Odlikovanja. Prilikom jubileja Glavnega Prosvetnega Saveza v Beogradu so bili odlikovani niera člani prof. ljublianske univerze dr. Karl Oswald in direktor gimnazie dr. Josip Tomišek z redom Sv. Save III. razreda in šolski upraviteli tov. Ivan Štrukeli z redom Sv. Save IV. razreda.

— Umetniška razstava. Pod gornjim naslovom prinaša »Prager Presse« obširneše poročilo o razstavi »Kluba mladih« umetniškega društva iz Slovenie, ki ie razstavil svoja dela v Pravi v prostorih »Umčlečka Beseda«. V prvi vrsti se zavzema za brata Kralia, katerih umetnost označuje kot ekspresionizem. Nihovo ustvarianie ie subjektivno in njihova moč leži v popolnoma osebnem preobražanju realnih oblik, barve na so za moč izražanja popolnoma subjektivno sestavlene. Povdaria, da se udeistvuieta kot slikarja in grafika ter se bavita tudi s plastiko. Tudi brata Vidmaria omenia kot dobra sodobna umetnika, ki sta sicer mani izrazita kot brata Kralia, vendar hodita no lastni poti, ki iu vodi bližie do realnosti. Njune portrete in pokrajinske slike prištevaa naiholišim od razstavljenih slik. Nadalie omenia še F. Stiplovska, Piona, Frana Zunana, Jakaca in Napotnika. Na koncu dostavlja, da nai bi tudi drugi sledili zori navedenim.

— Zborovanje ljublianskega učiteljskega društva. Nameravano celodnevno zborovanje, ki bi se imelo do prvotnem sklenju vršiti dne 20. t. m., se zaradi zaposlenosti referenta tov. Breganta, ki bo predaval o »delovni šoli«, preloži na december. — Tainik.

— Kratko in zelo lahko izgrico za Miklavža vsebuie ravnokar izišli kole-darček »Kraljevič Marko« za leto 1927. Doda se ie še par drugih točk: deklamacia, petie ali telovadni nastop, na ie vzpored za Miklavževo prireditev popoln.

— Himen. Poročil se ie dne 13. t. m. tov. Ivo Pavlič, šolski upraviteli na Kebliu s tovarišico Albino Goleževo, učitelico istotam. Bilo srečno!

— Nov ročni zemljevid ljublianske in mariborske oblasti in obmejnega slovenskega ozemlja v merilu 1:65.000, risal Slavoj Dimnik, tisk in litografija Mariborske tiskarne, ie izšel te dni v založbi društva Učiteljski dom v Mariboru. Zemljevid nam prikazuje celotno slovensko ozemlie v osmerobarvenj plastieini osenjav, ie prvi v tej maniri izvršeni ročni zemljevid naše slovenske domovine, brezdvomno naiholiši zemljevid in tehnična izvršitev domačega podjetja. Ta zemljevid ie prepotreben ne samo kot učni pripomoček za pouk domoznastva na vseh šolah, ampak tudi vsakemu Slovencu, da se seznani s svojo domovino. Zemljevid obsega ozemlie na zapadu od Tilmenta do skrajno vzhodne točke Medjimurja, na severu od Št. Gotharda do naijužneše točke otoka Krka ter ima označeno poleg pravilne državne meje in oblastnih meja, tudi slovensko narodnostno mejo izven okrilja naše kraljevine, kar ie na tej karti prvič zaznamovano in zelo poučno. Zemljevid se dobi v vseh knjigarnah in stane v podrobni prodaji 8 Din komad, za šole, ki naroče skupno pri založništvu znižana cena 6 Din komad.

— Magus. V šte. 7. »Učiteljskega Tovariša« z dne 23. septembra 1926 objavljeni prospekt za slikomet »Magus«, ki stane samo 360 Din, popravljamo v toliko, da se ie obrniti vrede nabave omenienega učila na v. Oskaria Paulmichla, učitelja v Grazu, Münzgrabenstrasse 90.

— Usposobljenostni in dopolnilni izniti za osnovna šola so se vršili v jesenskem terminu 1926 na mariborskem državnem učiteljskem od 3.—12. novembra. Priglasilo se ie k izpitu 54 kandidatov oziroma kandidatini. K izpitu niso prišli trije. Med izpiztom ie odstopil en kandidat. Reprobiranih ie bilo 6. Izpit so napravili 4 z odliko, 40 pa s povolinim uspehom, in sicer: Predan Drago, Novak Josip, Gaišek Stanko (z odliko), Lazar Ivan, Konriva Alfonz, Jelenc Slavko, Kunst Viljem (z odliko), Hudales Oskar, Rom Viktor, Jamšek Svoimir (z odliko), Perk Ivan, Kotnik Zorko, Žalger Drago, Boc Boris, Bregant Oskar, Sotošek Justa, Kamenšek Valerija, s. Kerševan Justa (z odliko), Maroh Marica, Zazula Rafael, Černigoi Karel, Čotar Olga, Jenčič Nada, Radei Krista, Elsnik Marta, Rozman Zorka, Jazbec Anzela, Jecj Josipina, Lašič Jožefa, Jančič Alojzija, Zabochnik Pavla, Korošak Cirila, Leskovar Ana, Korber Olga, Jurše Evalija, Šturm Frančiška, Sevnik Marija, Zidar Ottilia, Roggi Marija, s. Kolman Terezina, Štrekeli Milica, Vodusek Marija, Hudales Jadviga, Vimpolšek Ana.

— Sklepe »Laškega učiteljskega društva« prinaša »Naš Glas« od 10. t. m. v celoti donatisnienae. Sološno ie opaziti, da vse stroke državne uradništva s simpatijo zasledueio učiteljski pokret.

Književnost in umetnost.

— k Prosvetni glasnik. Narodno prosvetno delo ie pridobilo veliko oporo v »Prosvetnem glasniku«, ki ie začel izhajati v Ljubljani 1. okt. t. l. List ie glasilo »Zveze kulturnih društev« in bo prinašal vsa navodila za podrobno prosvetno delo med narodom in tudi statistiko istega. Izhajal bo vsakega prvega v mesecu. Cena 40 Din letno. Naroča se pri »Zvezi kult. društev«. Prva številka glasnika vsebuje Govekarjev uvod: Čemu? Spicarjev članek: Naši odri. Sestovo: Priredimo predstavo. V glasbenem delu sta zastopana E. Adamič in A. Pertot. List ima še sledeče rubrike: Knjižnica, Iz tajništva ZKD Ljubljana, Iz tajništva ZKD Maribor in Življenje naših društev. Našim članom-prosvetnim delavcem bo novi list zelo dobrodošel. V. M.

Naročajte vsa tiskarska dela za društva, šole itd. v UČITELJSKI TISKARNI